

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deak Perencz-u. Nr. 23

INSERȚIUNILE:
pe un an ...
pe șase luni ...
pe trei luni ...
pe două luni ...
pe o lună ...

Telefonul ...
Adresa ...

REDAȚIA
Arad, Deak Perencz-u. Nr. 23

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
un an ...
șase luni ...
trei luni ...
doisprezece luni ...
pe o lună ...

de Duminică pe an 4 lei.
pentru România și străinătate pe an 40 franci

Manuscrisurile se raportează.

Anul IX. NUMER de DUMINECĂ Nr. 1.

CONFERENȚA DELA SIBIIU.

... s'au petrecut lucrurile. — Cine a luat parte? — Ce s'a hotărât? — Bucurie pretutindeni. — Revenim la luptă!

Conferența ținută Marți în Său este renumită în istoria noastră politică aneaurmă românească. După o amănunțită pregătire care a durat aproape 10 ani, căci dela 1898 nu s'a mai ținut conferință în Sibiu, în ziua de 10 Ianuarie n. j. întașii neamului, leși din toate comitatele, s'au strâns earăși la sfat și mijlocul unei însuflețiri ce de mult nu a mai văzut și într'o înțelegere frățească și metodată poate n'a fost mai desăvârșită, dus-au în bună înțelegere, hotărâri care nu întârzie să dea roade, s'aducă poporul bine nemărginit.

Hală aleși poporului cari au luat parte la această însemnată conferință:

- Părțile mureșene și părțile băntene.**
- Comitatul Arad.**
Cercul Arad: Dr. Iancu, Dr. St. ...
Cercul ...
Cercul ...
Cercul ...
Cercul ...
Cercul ...
- Comitatul Bihor.**
Cercul ...
- Comitatul Caraș-Severin.**
Cercul ...
Cercul ...
- Comitatul Cenad.**
Cercul ...
- Comitatul Sălajiu.**
Cercul ...
Cercul ...
Cercul ...
- Comitatul Sătmar.**
Cercul ...
Cercul ...
Cercul ...
- Comitatul Temeș.**
Cercul ...
Cercul ...
Cercul ...
- Comitatul Torontal.**
Cercul ...
Cercul ...
Cercul ...

- Părțile ardelen.**
- Comitatul Alba de Jos.**
Cercul ...
Cercul ...
Cercul ...
Cercul ...
- Comitatul Bistriței.**
Cercul ...
Cercul ...
- Comitatul Brașov.**
Cercul ...
Cercul ...
- Comitatul Cluj.**
Cercul ...
- Comitatul Hunedoarei.**
Cercul ...
Cercul ...
Cercul ...
Cercul ...
Cercul ...
- Comitatul Sibiiului.**
Cercul ...
Cercul ...
Cercul ...
Cercul ...
Cercul ...
- Comitatul Solnoc-Dobăca.**
Cercul ...
Cercul ...
- Comitatul Turda Arieș.**
Cercul ...
Cercul ...
- Comitatul Tîrnava-Mică.** Dr. R. Băilă.

Sibiul luase ear înfățișarea vremurilor bune și frumoase de înălțare națională: în toate părțile întâlneai numai Români. Cei mai mulți sosiră în oraș încă de Luni seara când la ospătăria „Împăratul Romanilor” s'au și întâlnit cu toții; bătrânul Badea

George de Basesți ... și întâmpinac cu însuflețite cuvinte.

Deschiderea conferinței

Conferența s'a deschis Marți la 10 ore înainte d'amează. Sala dela „Unicum”, cea mai frumoasă în Sibiu, era plină. Jos erau aleși poporului, delegații cercurilor, ear sus în galerii, Românimea din Sibiu și din alte părți. Era de față primarul orașului dl Drottes.

Cuvântarea președintelui.

George Pop de Basesți, cu toți cei șezzeci ani ce-i apasă umerii, tiner în suflet și cu dulce graiu, deschide conferința prin următoarea vorbire:

Onorată conferință electorală!

Cu sentimentele de cea mai vie bucurie vă salut, închinându-mi-vă noastră ați venit din toate părțile să luați parte la această conferință. O întâmplare tristă, noastră prezident Dr. Ioan ... urmare, ca din încredere cadă asupra mea sarcina facerile partidului până la conferință.

Meritele neperitoare ai president, stima și recunoștință, cu toții față de amintirea dănsului, pune datorința, să exprimăm eternele noastre regrete, și ridicându-ne cu toții, să venerăm memoria neînfrântului conducătoriu zicând:

In veci să fie pomenirea lui!

Onor. conferință! Mare și sfânt este scopul nostru comun, mare și patriotică este lucrarea, ce voim a săvârși în această conferință!

Cu durere privim la anii trecuți, când ni-s'a făcut imposibilă lucrarea pe acest teren constituțional, și cu atât mai mare ne este satisfacțiunea acum, că avem ocaziune a ne constătui asupra ținutei noastre ulterioare politice din ocaziunea alegerilor parlamentare.

Și nu mă îndoesc, că toți ca unul pricepem însemnătatea momentului.

De aceea Vă rog, Domnilor, ca lăsând la o parte toate animositățile, uitând toate divergențele, cari ne-au putut separa, cu cea mai scrupuloasă sollicitudine să ne folo-

Siroli — Cei mai excelenți profesori și medici îl recomandă ca remediu cu efect ...

... și mai ales este recomandat Convalescenților după influență. — Sirolinul promovează apetitul și face să crească greutatea corpului, depărtează tusa și flegma și face să faceraze asudarea de noapte. — Din cauza mirosului și gustului său plăcut este luat și de copii. În farmacie să capată în sticle de 4 cor. Să fim atenți, ca fie-care sticlă să fie provăzută cu urma de mat jos

F. Hoffmann-La Roche & Co fabrică chimică Basle (Svețară)

Sibiu
2. 148

sim de momentele acestea, ca să reinchiem rîndurile de luptă pentru drepturile noastre firești și constituționale și cu puteri unite, în frățească bună înțelegere să organizăm o acțiune cât mai intensivă pentru revindicarea drepturilor noastre naționale.

În frământările cari s'au ivit între membrii partidului național, n'au fost divergențe principiale, ci toate au izvorit din focul sacru al zelului de a servi mai cu succes cauza națională.

Și acum, aici suntem în aeropagul. În forul competent, unde fiește care delegat își espune părerile sale, și poate să propună mijloacele care i-se par a fi mai acomodate, pentru ajungerea scopului.

Onor. conferență! Dorința comună este, ca din toate discuțiile ce vor urma, să învingă ce va fi mai bun și mai folositor.

Acest rezultat va aduce cu sine aceea ce cu toții dorim, și ce va forma cetatea noastră nebiruită: Solidaritatea partidului național.

În convocatoriu publicat s'au fixat câteva puncte, iar din raportul comitetului electoral al partidului pe care îl va prezenta secretariul general, vom afla mai detaliate unele puncte, cari apoi împreună cu propunerile, ce se vor prezenta din partea D-voastră, vor forma obiectele de discuțiune, în comisiunea ce Veți binevoi a esmite.

Și acum salutându-vă de nou, și urînd lucrare rodnică conferenței electorale, am onoare a declara deschisă conferența, și vă rog să binevoiți a vă constitui alegând pentru conducerea desbaterilor un birou ad hoc.

In mai multe părți a fost întrerupt de puternice strigăte: Așa-t! Trăiască, — conțineau strigătele de e că bătrânul luptător frunțașii partidului narora prilej de reculegere

Regerea biroului.

Regerea afacerilor conferenței, te glasurile, president Gesasești, vicepresidenți Dr. T.

CARMEN SYLVA

PE DUNĂRE.

3

27 APRILIE — 3 MAIU 1904

(Urmare).

Vaporul nostru însoțit de alte două vapoare, alunecă lin în sus, ca o lebădă; pe drum întâlnim un remorcher, care trage după sine trei tancuri încărcate cu benzină. Și pe ele domnește o liniște lesne de înțeles, de oare-ce tancurile cu benzină nu pot avea de cât puțin oameni, că rora nu le este îngăduit nici să fiarbă bucate, nici să fumeze nici chiar să aprindă lumină. În aceea zi nu am mai întâlnit de cât un vapor foarte mic; călătoriam singuri pe apele cari ar fi pe alocurea adânci de 50 metri, adică de două ori mai adânci de cât Canalul la Manche.

Fluviul are une-ori o lărgime de unul sau doi kilometri; apoi se îngustează, în cât și se pare că vaporul e mai lat de cât să poată trece pe acolo. Și în dreapta și în stânga aceiași vecinică privești, munți tăcuți și păduri.

Munții sunt formați întocmai ca de-alungul Dunării de sus; astfel locuitorii din Sigmaringen s'au simțit ca duși de-adreptul în patria lor.

Este minunat de frumos pe o tăcere ca aceasta, numai cu pădure pe amândouă malurile, pădure și privighetori; și pe ici pe colo liliac înflorit, mirositor, atârnat pe stânci, dând loc de popas privighetorilor cari cântă nesupărate, sau mierlelor, cari cred că și ele cântă foarte frumos!

Mihali și V. Damian, notari Dr. V. Bontescu și Dr. V. Onișor.

Pentru verificarea protocolului se aleg Dr. Beu și Dr. Leményi, pentru constatarea celor prezenți și a titlurilor se aleg Dr. Al. Vaida-Voevod, Dr. L. Borcia și Aurel C. Domșa.

Raportul secretariului general.

Dr. V. Lucaciu, secretar general al partidului național, face următoarea dare de seamă asupra celor petrecute în sânul partidului național în acești din urmă 10 ani:

Domnilor!

Cum salutăm în natură după o noapte îndelungată, noroasă și viforoasă, revărsatul zorilor: așa salutăm această zi a conferenței electorale, care după o vreme lungă, plină de suferințe grele, după trecerea unui vișor, ce părea că din temelii va zgudui clădirea vieții noastre naționale, ne intrunește astăzi, ca în bună înțelegere frățească să discutăm asupra soartei politice a partidului național.

Marele filozof Des-Cartes, spre confondarea eternă a scepticismului a statorit formula neperitoare a existenței neîndoioase a individului: „cogito, ergo sum“; — așa și nașii, trăind sau plutind printre valurile vieții, se afirmă prin manifestarea conștiinței lor naționale. Avem conștiința noastră proprie națională: așa dară existăm ca națiune.

Alta chestie e: lupta națională, campania aceasta nesfârșită a popoarelor care vreau să cuprindă loc de cinste în concertul națiunilor. Aici luminează aforizmele din bătrânul „Deus meus et ins meus“; apoi: „labor omnia vincit“. Aceste toate le-am afirmat și le-am documentat și noi, când în fața jalei noastre am proclamat cuvântul conștiinței noastre din scumpa noastră țară: „existența unei națiuni nu se discută, ea se afirmă“!

Nimic mai mângăitor nu se poate spune în acest moment de primăvară, decât că după toate întâmplările zguduitoare din anii espirați, suntem aici în fața cerului și a pământului, ca un popor cu conștiința națională, o națiune, care vreau să trăiască.

Asta însă nu va să zică, d'le, că vrem să aruncăm pur și simplu vâlul uitării peste cele trecute, ci chiar din contră, vrem să tragem învățături folositoare din acele întâmplări, pentru ca să ne cultivăm spiritul de observare, și să ne oțelim voința, pentru combaterea eroică a luptelor, ce ne stau înaintea!

Colo este țărâmul sârbesc. Ne-am deprins a crede că toți Sârbii sunt cruzi, pentru că au ucis într'un chip așa de groaznic pe rege și pe regina lor. Dar din toate acestea nu vezi nimic, când călătorești de-alungul țărâmurilor: ba din potrivă, populația împrăștiată pe aci și se pare foarte liniștită.

Am constatat și aici cât de puțin este atins poporul de cele ce se petrec în păturile de sus; lui nu-i pasă cine-l stăpânește, dacă e lăsat în pace, dacă are pământ și bucate.

Poporul îi și poate fi aproape tot una; el își are nevoile sale care-l apasă și de aceia de cele mai multe ori rămâne indiferent față de cine-l stăpânește. Așa zisa iubire de patrie este adesea meșteșugită în vederea unui războiu, care fără de înflăcărea sufletului ni s'ar părea prea greu. Dacă am cerceta de aproape cât entuziasm simte țărânul, pe care îl răpim atunci dela ogorul și dela plugul lui, am cădea la gânduri ciudate. Aceasta se poate vedea mai limpede aci, unde Ungurii s'au închinat cu greu Austriei, până ce la urma urmelor nu i s'au mai supus de loc.

Dacă vrei să ajungi a socoti pe un popor ca al tău, trebuie să faci ca Romanii cari se așezau în locu-i, îl pătrundeau cu spiritul lor și nu mai lăsau din el nimic. Câtă vreme un popor întreg își păstrează deplina sa individualitate, putem fi siguri că va veni o zi când va voi să fie singur stăpân pe soarta sa.

Sârbii sunt neguțători, porcari și sunt foarte ursuzi; ei au curțile lor pe cari le zăvoresc și în cari nu primesc străini. Din păturile mai înalte nu cunosc de cât căți-va; n'am avut prilej să studiez poporul și nici acum nu-l pot studia, de

în fi foarte necruțători față de inima și țitoare omenimei, dacă am întreprinde aici a merara tuturor volnicilor și ilegalităților care ne-au împedat dezvoltarea normală a unei activități legale și constituționale pe teren național și carine au acoperit cu valuri de suferințe.

Onoscut lucru e că procuratura regească a continuat o adevărată goană asupra presii noastre naționale, și prin amenzi neîntrerupte secuestrate sistematic din fondul de cauciune și prin înundarea oamenilor noștri în temnițele or dinare de stat: am ajuns la imposibilitate de a mai înșine organul partidului național, și ca durere trebuie să vedim, că „Tribuna“, (din Sibiu) a urma prigonirilor noastre, a fost sil să înceze.

Mă dureros însă decât toate loviturile venite din partea sistemului politic, dușmănos asupra rațiilor noastre naționale, ne-au atins pierdere ireparabilă a mult regretatului prezident al comitetului partidului național Dr. Ivan Rațiu, în 10 Decembrie 1902.

Recum viața lui a fost o pildă strălucită de conanță neînfrântă în apărarea drepturilor naționale, așa petrecerea lui la cele eterne a fost o manifestațiune impunătoare de doiu național și acum când cu admirațiune profundă venerăm memoria lui cu jale și cu durere îl aclamăm: „veci amintirea lui“: în veci să fie!

În mijlocul învălmășelilor politice și a zbucimărilor interne în viața partidului național au ieșit la iveală două fenomene, ambele de natură politică, și ambele de natură a aduce discordie în sânul partidului și cari dacă după discuțiuni mature nu vor fi deplin tălmăcite, ar pute să ne răpească tezaurul cel mai scump, indispensabil în lupta neegală ce o purtăm: solidaritatea națională.

În s'au văzut cu durere, că unele elemente slabe, cari au trăit numai din oportunități și din lărgirea sistemului politic, au cutrețat să ridice și coloa capul și și-au luat rolul și îndrăzneala de a dezavua în public spiritul și activitatea partidului național, și a provoca în fața de aderenții și lucrări ale partidului.

Aceste elemente, har domnului, numai în întunecul nopții pot trăi, ca cucuveicile. În dată de se ivește lumina zilei, și conștiința națională își poate pune cuvântul său firesc: dispare, se ascunde, iar noi, pătrunși de adevărul doctrinei noastre naționale, pătrunși de dreptate nebiruită a causei, reprezentată și exprimată în programul național, le punem pe frunte timbru deosebit strălucit nostru: „hic niger est, haec tu romne caveto“.

oare-că călătorește pe de-alungul țărâmului aproape nelocuit; mă bucur că pe aci pădurile sunt însă netinse.

Pe Ungurii de pe malul celălalt n'am nevă să-i descriu; ei s'au descris singuri, pe când teratură sârbescă nu e încă bine-cunoscută pentru că arămas în bună parte netradusă. Euro are pentru aceste țări tot atât de puțin interes ca pentru un ogor a cărui putere de producție n'a fost încă încercată.

Eu cred că aici se află încă o putere mare nescăpată, pe când în adus încercată de istorie.

În această călătorie am fost în repetate rânduri surprins de mirare, că nu vedeam în una din limbile neamurilor ce ne înconjură vorbim numai românește, franțuzește, englezește, cel mult italienește, dar' mai puțin un român și Regat nu știu rușește, leșește, ungurește, sârbesc bulgărește turcește sau grecește; ca și cum popoarele vecine n'au putat nici un rol în dezvoltarea lui. În limba română se găsesc urme din limbile vecinilor dar' să le vorbim în adevăr ni-sa până acum de prisos. Totdeauna noi am călă să ne arăam cât se poate mai apusenii. S putea oar explica aceasta prin faptul că Români s'a ridicat pe rușii romane, și că de aceea s'au o simpatie puternică pentru celelalte popoare cari se trag din Romani? A fost chiar un timp în care românii au căutat să stărpească limba lor și să vorbească slavă, dar' noi ne opusăm pentru că s'ar fi pierdut astfel o parte din puterea și originalitatea și chiar din istoria noastră, care este strămoșă din ca să afară. Într-o se găsește sumedenie de cuvinte

All fenomen, de altă natură, în fond, și prin atea factorilor, a fost ivirea unor curente po- cari se referiau la două scopuri. Unul atin- chestia programului național, altul avea în re modificarea mijloacelor de luptă pentru zarea programului național, va să zică aban- urea pasivității, sau rezistenței pasive, și pă- pe terenul activității, față de alegerile dietale.

Discuțiunile s'au început în ziaristică, și ai decât au trecut în practică, prin alegerea Dobra.

Discuțiunile ziaristice foarte vehemente, s'ar ut delătura, unele vederi incorecte s'ar fi t rectifica, și toată chestia s'ar fi putut aduce soluțiune indestulitoare, dacă am fi avut pu- a ne întruni în conferență electorală, și aici, eul și în forul competent am fi putut pune umpăna vieții publice argumentele, ce izvod- din natura situațiunilor politice, și cari ne da cheia unei soluțiuni indestulitoare pentru e părțile.

Comitetul d-voastre nu vrea să prevină na- și înțeleapta judecată și rezoluțiune a con- aței în cesitiunile subversante, își ține totuși latorință a fixa unele puncte de vedere, cu rea, ca comisiunea care va fi emisă din ea d-voastră să binevoiască a le lua în con- rațiune, ca bază de discuțiune, pentru hotă- ce se vor aduce, pentru că acele au servit inozură în modul cum comitetul a crezut că ator a-și împlini chemarea și datorința.

Ce atinge chestia modificării programului onal din 1881, allăm de necesar a face ur- barele declarațiuni.

Noi considerăm programul național din 1881, ezultatul unor studii adinși istorice și iuridice onale, și pe această bază ca expresiunea sin- patriotică a postulatelor politice, a căror rea- e formează temelia existenței noastre națio- , și totodată garanța dezvoltării și a progre- l poporului român, va se zică acest program- expresiunea genuină a conștiinței naționale, indestulită modestele noastre aspirațiuni po- e, totodată formează condițiunea pentru con- zirea pacifică a concetățenilor țării, și a con- arii devotate pentru înflorirea și mărirea pa- comune.

Conferențele noastre electorale, după studii ase și-au dat toată silința, ca în programul onal să concretizeze formulele acelea cari for- ză garanța existenței și dezvoltării noastre na- ale, care scop mare patriotic și de civiliza- e a unui popor, se poate exprima și în altă ulă, din momentul când factorii puterii pu- e în stat, convinși de înșămăntatea politică a entului românesc din patrie, și venind la con- ta datoriei de a realiza marele principiu de

egală îndreptățire a popoarelor, ne vor chema la patriotică conlucrare pentru promovarea marilor interese ale patriei comune.

Pe baza acestor considerațiuni, și în vederea situațiunei politice din patrie, incurcată până la nervositate, frământată până la agitațiuni escosive să nu zicem subversive, ale unor partide extrem — șoviniste: noi nu găsim a fi momentul oport- tum a intra în chestia modificării programului partidului național. Curat și nepătat l'am primit din mâinile înaintașilor nostri, și apelând la ma- rele principiu de solidaritate a partidului, curat și nespălat îl lăsăm urmașilor nostri pentru zile mai senine, când cu bunăvoință comună și cu neconturbată liniște sufletească, se vor putea aranja diferențele dintre noi și antagoniștii nostri politici.

Iară ce privește atitudinea alegătorilor ro- mâni față de alegerile dietale, comitetul D-v. este de părerea, că divergențele de păreri, ce s'au ivit în această privință, să pot aplana, dacă vom studiu adânc și serios chestia „activității“, și a „rezistenței pasive“, cum ele s'au ivit și s'au des- voltat în viața partidului nostru național.

După-ce-și arată părerile și asupra celorlalte afaceri obșești ale partidului, sfâr- șește în mijlocul unui adevărat vijor de aclamări: tremura văzduhului de strigătele »Trăiască Lucaciu!«

Alegerea comisiei de 40.

Pentru a se rosti asupra dării de seamă și a propunerilor făcute de dl V. Lucaciu, conferența alege următoarea comisie de 40:

M. Veliciu, Dr. Vasilie Lucaciu, Dr. Teodor Mihali, Iuliu Coroian, Dr. Liviu Leményi, Dr. Ioan Șenchea, Dr. Nic. Comșa, Dr. Alexandru Vajda, Dr. Iuliu Măniu, Dr. Ștefan C. Pop, Vas. Dancian, Dr. Laurențiu Pop, Dr. Aurel Cosma, Dr. Coroian Pop, Andreiu Cosma, Ioan Pepa, Aurel C. Domșa, Dr. Nicolae Vecerdea, Dr. Vasilie Fodor, Dr. Gavriil Suciș, D. Victor Bontescu, Dr. Iustin Pop, Dr. Ioan Suciș, Ioan Răssu Șirianu, Dr. Eugen Pățecan, Dr. George Pop (Zelau) Dr. Teofil Dragoș, Dr. Victor Onișor, Dr. George Fopescu, Dr. Valer Moldovan, Dr. Alexandru Birescu, Aurel Petrovici, I. Boer Lechința, Dr. Ciril Deac, Ariton Popa, Dr. Andreiu Pop, Augustin Beleş, Dr. G. Tripon, Dr. Ioan Papp (Brad), Dr. Aurel Vlad, Dr. Iancu Mețianu.

La orele 11 1/2 se suspendă ședința, pentru-ca astfel comisia de 40 să poată în- cepe îndată a lucra.

Conferența s'a redeschis la ceasurile 5 1/2. Presidentul dă cuvântul dlui Dr. I. Suciș, care în numele celor 40 fruntași din comi- sia aleasă de conferență să desbată și să hotărască asupra tuturor afacerilor, — ține o vorbire în care arată parerile comisiei asupra afacerilor naționale.

În privința schimbării programului na- țional arată, că din cauza scurtimii vremii și mai ales pentru a nu se face nici un fel de vorbă care să înverșuneze sufletele în aceste vremuri când avem trebuință de re- culegere și strângere a rîndurilor, s'a hotărît, cu toate glasurile, ca această schimbare să se facă altădată, la cel mai apropiat prilej. **Alcătuiri de program, afaceri de drept public nu discutăm acum, de oare-ce conferența este admisă numai pentru afaceri electorale.** Până atunci stăm pe lemeiul vechiului program.

Propune însă mai multe puncte de enuciațiuni, pe care conferența le primește unanim.

În ce privește întrebarea: *să luăm ori nu parte la alegeri*, punând candidați națio- nali români, d-sa arată că partea cea mai mare dintre membri comisiei de 40 au fost de părerea să luăm parte la alegeri. Propune deci următoarele: *conferența să decidă ca toți Românii să ia parte la ale- geri și să lupte pretutindeni pentru izbânda candidaților naționaliști români.*

Ropot de aplauze sgudue sala. Mai multă vreme nu se aud decât strigăte de bucurie.

Dr. G. Tripon, în numele celor cari sunt pentru pasivitate, adică pentru a sta departe de alegeri, ține o frumoasă vorbire, arătând de ce conferențele din trecut au fost așa zicând silite să hotărască pasivitatea. Deoarece de... (vorbă întrerunsă) stau și azi, e de părere că și în viitor să rămânem pasivi.

Cum prevede însă că altfel se va ho- țărî în conferență, declara — în mijlocul aplauzelor călduroase — că *minoritatea va respecta ceea-ce decide majoritatea și va privi această hotărîre ca expresiune*

ești, deși stăpânirea turcească n'a putut să dă rădăcini nici o dată. Nici o dată nu le-a îngăduit Turcilor să clădească aici moschee, chiar în vremurile când oamenii nu aveau să tragă clopotele la biserică și când trebuia ne mulțumim cu toaca. Tradiția aceasta a as până azi: înaintea clopotelor se aude tot- ma bătaia toacei.

Curioasă este tendința popoarelor apusene, suut inclinate să judece pe cele dela răsărit ai după simpatia ce acestea o au pentru co- rile din apus.

Serbiile păreau că rivnesc mai mult la cultura ană, pentru că trăesc mai aproape de Austria și deci mai multă nevoie de Germani; din ră, Românilor le-a plăcut mai mult cultura țuțească și din pricina aceasta, Germania se ea obligată să se intereseze mai puțin de ea. nu mă pot mira de ajuns de o concepție ea sta. Ce are a face cultura efemeră sau atia pentru o rasă cu dezvoltarea altei rase? i ca și cum am vrea să judecăm pe unii eni și însușirile caracterului lor după felul i se purta cu noi.

Facând aceasta, vităm să ne întrebăm dacă noi m purtat cu ei în așa fel, încât să ne poată iubi. Trecem pe la insula Ada-Kaleh, care este e un cuib de contrabandiști Turci, parte ocu- de cătane ngurești. Femeile Turcilor șed rupuri, soldații prezintă arma; priveliștea vă- după vapor este foarte sranie și lipsită de e armonie. Ar fi mult mai frumos dacă nu vedea soldați, ci numai aceste tințe învăluite aine portocalii, albastre și verzi și cari își er fețele cu broboade așa încât nu mai poți

ghici nimic din expresiunea lor. Ruinele pitorești, ce se mai allă pe insulă, ne amintesc vechile lupte, cari s'au dat pentru stăpânirea ei.

Ne-am urcat în sus până la un loc cu nu- mele Cazan, care e strâns între cei „doi trași“ și o muche, Greben pe slavonește.

Ce fel de neam sunt Serbiile nu e încă bine hotărît. Bismarck era de părere că în fond sunt un popor latin, căruia i-s-a impus cultura și limba slavă. Despre Bulgari, spune Virchow, că sunt tot atât de puțin Slavii ca și Serbiile, că vorbesc numai o limbă slavă, și că sunt Finii sau Mongolii. Ei se deosebesc de ceilalți printr'o sîrguință enormă și prin economie; din timpul stăpânirii turcești le-a mai rămas acea egalitate care nu vrea să știe de noblețea de sânge, ci numai de bărbății cari ajung în dregătorii mari și onoruri prin muncă, știință sau talent. Fe- ciorii acestora nu alcătuiesc nici un soi de no- bilime, ci se coboară din nou la obirșia lor, dacă nu se înalță singuri, ca și părinții.

Bulgariile se indestinesc mai ales cu gră- dinăritul: în România cel puțin, mai toate grădi- nile de zarzavaturii sunt lucrate de Bulgari, cari au descoperit un mod propriu de irigație. Ei trec dincoace cete-cete la coasă și la seceriș, trăesc despărțiți, nu se amestecă cu populația românească, a cărei limbă o vorbesc însă, și se întorc apoi în țara lor cu chimirul plin, pentru vreme de iarnă.

În Bulgaria sunt multe sate intermeiate de Românii cari, păcătuind în contra legilor țării, au socotit că e mai de folos să pună granița drept stavilă între ei și pedepsele, de cari ar fi putut să fie amenințați.

Strănepoștii lor nu mai știu nimic despre aceasta și sunt cetățeni pașnici, cari lucrează ca și ceilalți. Contactul între cele două țărniuri este foarte viu. Une-ori se văd cirezii de bivoli trecând Dunărea în not, pe spatele lor stau băiețandri, cari cu sulii lungi gonesc pe bivoli, îi silesc să treacă dincolo, și-i împiedică să se așeze, cum le place lor, prin locuri puțin adinci. Bivoliile trebuie să stea jumătate de zi în apă, altfel nu le prieste; pentru ca să nu-i supere soarele, oamenii le acoper cu noroii șalele pe cari nu crește decât puțin pînă.

Bulgariile poartă un fel de fes, iar femeile lor un costum, care seamănă cu cel românesc. Altmintreli însă aceste popoare se deosebesc așa de mult unul de altul, încât cu greu ne putem gândi la o apropiere; mai întâiu chiar și din pricina limbilor, cari sunt atât de deosebite, cât e cerul de pământ. De-alungul Dunării se între- buințează totdeauna limba românească, care este mai ușoară: cea uigurească, sârbească sau bul- gărească este prea grea pentru ca să poată sluji ca limbă de înțelegere.

Toate limbile de origină latină au fost tot- deauna mai ușor de învățat și de aceea au și fost cele mai întrebuintate, până ce fură înlocuite de limba englezească, care este mai ușoară și de- vine limbă universală. Ea avu norocul să unească limba germană cu cea latină și să ajungă astfel cea mai bogată dintre toate limbile. De-și avea vreme, eu ași studia limbile învecinate, fie chiar și numai pentru a putea pătrunde înrudierea sau deosebirea de rasă a popoarelor ce ne înconjoara.

(Va urma).

a voinții poporului român din statul ungar.

Dr. I. Suci respunde pe scurt lui Dr. Tripon, și înșiră pricinile mai de căpetenie cari ne fac să ne decidem pentru a lua parte la alegeri.

Fiind două păreri asupra cărora conferența are să se rostească,

Presidentul rînduește votare.

Pentru activitate (a lua parte la alegeri) **votază 79 delegați, ear pentru pasivitate 12.**

Presidentul rostește, ca hotărîre a conferenței, votul de mai sus.

Alt ropot de aplauze răsună în sală.

Se alege apoi un **comitet electoral** care să conducă afacerile de alegere.

Presidentul mulțumește conferenței pentru osteneala, demnitatea și dragostea de neam de care a dat dovezi prin munca ce a săvîrșit, și închide conferența.

N. Ivan, în cuvinte alese și bine simțite, mulțumește veneratului președinte pentru-că deși bătrîn, n'a pregetat a lucra ca un bărbat în puterea vîrstet, ci prin stăruința și cuminența lui ne-a dat prilejul fericit să putem zice că un mare act s'a săvîrșit în ziua de azi.

Intre strigăte de bucurie și mulțumire, conferența se sfîrșește astfel la orele 7^{1/2}.

Candidații români în comit. Aradului.

Vestim cu bucurie, că în comitatul nostru pînă acum s'au hotărît următoarele candidații.

Boroș Ineu . . . Dr. Ioan Suci
Chișineu . . . Ioan Russu Șirianu
Șiria . . . Dr. St. C. Pop.
Peclea . . . Dr. G. Popa.

NU ne îndoim, că toți alegătorii români cari vor să-și dovedească dragostea de neam, credința cătră lege și bărbăția, se vor aduna în jurul acestor fruntași, ajutînd astfel izbînda steagului național.

Avem știre că și în celelalte cercuri românești vor candida Români naționaliști.

Cine-î Român adevărat numai Românilui naționalist să-î deee votul!

Cartea neagră.

Dacă alegerile ce se apropie vor fi un prilej de înălțare națională, de reculegere a celor slabi și de fapte înveselitoare a celor harnici, de bună samă că ele vor scoate în lumină și fapte urite d'ale celor cari se vor da drept *coadă de topor*.

Vom lăuda cu căldură pe cei buni. Ne simțim însă datori să nu ascundem nimic nici din lucrurile urite, ci pe făptuitorii acestora să-î însemnăm la răboj.

Cu ziua de azi deschidem *cartea neagră* însemnînd într'însa numele și isprăvile celor păcătoși față de neam și *anul întreg* vom lăsa deschisă această carte, ca toată lumea românească să cunoască pe cei cari se abat de pe calea politice naționale și se fac unelte în mâinile dușmanilor partidului național român.

Intăiul care a călcat hotărîrile conferenței dela Sibiu și s'a dat coadă de topor e protopopul Lipovei, vestitul Voicu Hamsea, care a năimțit și pe unii subalterni ai sei, ducîndu-î în tabăra partidului liberal (unguresc) care tocmai acum vrea să ne răpească școala și biserică.

Vai d'ășa protopop!

D'ALE ALEGERILOR.

Un protopop *coadă de topor*. Ni-se scrie din Lipova următoarele: (Protopopul nostru Voicu Hamsea ține să dea într'una dovezi despre slugărnicia sa față de oamenii stăpînirii și în aceeași vreme să batjocorească cele sfinte naționale. Mercuri a chemat adică la școala din Lipova pe toți învățătorii și preoții din tractul său. În vorbirea cu care a deschis sfătuirea, ni-a făcut cunoscut că aleșii neamului românesc au ținut conferența la Sibiu și au hotărît ca d'aci încolo și *Românii să ia parte la alegeri*. Ne așteptam deci cu toții ca dl prota să ne spună să candidăm acum și noi un Român harnic și cu dragoste pentru popor, când colo ce să vezi? Dl prota ne sfătuește să intrăm în luptă candidînd pe

groful Zselénszky. Să fi văzut fețele celor de față: toți au rămas ca încremenii. Cură adică: să luptăm pentru un străin de neamul românesc? Preotul Roxin și învățătorul Bogoiu nici n'au întărziat să-și arate nedumerirea și să se întrebe cu mirare oare binele *poporului* îl țintește dl prota când vrea să ne ducă pe asemenea cale — greșită după a noastră părere. Ei, da se vede că dl prota s'a legat tare cu domnia dela stăpînire, căci nu s'a dat bătut, ci început să îndruga câte verzi și uscate: în cercul Lipovei poporul e slab, nu poate lupta cu candidat național, ci să legem pe Zselénszky, împotriva căruia știu că la alte alegeri d-sa luptase din respect. Atunci, adevărat, contele nu era om stăpînirii. . . . Acum face același lucru ceea-ce dovedește că pe d-sa nu-l doare de popor, ci vrea să rămână vecinic coadă de topor.

«D-le redactor! Sunt om cu familie grea, și ca mine sunt cei mai mulți, pe cari dl prota atîta ni-a tot sucit și resucit, pînă ce în sfârșit făcu să lăsăm după d-sa, ca «știe ce știe» și care s'a dus apoi la adunarea partidei «liberale», unde în numele Românilor a dat cuvînt că noi numai Zselénszky îl vrem deputat».

Din parte-ne n'avem multe de zis. Trebăm numai ce zice dl Al. Mocsonyi «Drapelul» la toate acestea?

Cătră alegătorii din cercul Chișineului

Fraților!

Se apropie ziua de a ne alege deputat Dieta țării. Fruntașii noștri ni-au sfătuit să luptăm pentru izbînda lui Ioan Russu Șirianu.

Duminecă, a doua zi de anul nou, se va ține la ceasurile 2 după amiază,

adunare de candidare în Chișineu.

Veniți cu toți să candidăm pe doritul inimii noastre și să-î ascultăm cuvîntul.

Sus inimile și cu D-zeu, înainte!

Mai mulți alegători

URĂ ȘI DRAGOSTE.

TEATRU POPORAL ÎN 3 ACTE.

DE

TR. I. MAGIER.

Sandu Troușan, țaran fruntaș, primar.

Răveca, muerea lui.

Iorgu, fiul lor.

Irina, fata lor.

Porfirie, vice-primar.

Nana Iosana, văduvă.

Lina, fata ei.

Călin, învățător.

Părintele Sinisie, preot.

Irșoi Laiuș, notarul satului.

Olodar, feciorul său.

Herșcu, birtaș.

Skérczi, fișcal.

Pralea } păzitorii de câmp și pădure, și
 Ghigor } servitorii comunali, într'una.

Nana Mărina.

Baba Todoră.

Filip și alți țărani.

Intîmplarea se petrece în timpul de față, într'o comună din comitatul Aradului.

ACTUL I.

(Odaia oficioasă a primăriei cu intrare din stînga și dreapta. Pe pările din fund fereastră, lângă ea o tobă în cui. În mijlocul odăii masă lungă pe care sunt recușite de scris, hârtii etc. În jur scaune, ear lângă pările o bancă).

Scena I.

Sandu (preumblîndu-se)... Acum cunosc eu dincotro suflă vîntul!... Acuma văd eu ghiarele mîței!... Bine-o zis cine-o zis, că cânia nu pere pînă cu lumea odată!... Ei, dar nici mîntea nu de aceea o are omul aici (cătră cap), să o dee cu țărițe la porci!... Ei, he! jupâne viceprimar, adică dumniata ești vâlva care vrea să-îmi ridice satu 'n cap?!... Ți-ai scos de-a bine unghiile, dar vom vedea noi cine s'a părli!... Da, da, eu stau bun că cineva se va așeza pe bot mîndru și frumușel!... Mă miram eu de atîta trudă și osteneală, ce de-o vreme încoaci își dă dumnealui viceprimarul în comitetul comunal și în comitetul parochial, pentru binele satului, cum zice el!... O fi, o fi draguț Doamne! Creadă numa cel lovit cu leuca, că io-î știu noima și rostul!... Vrea dumnealui adică, că se pună primar, și cum știe că peste mine nu poate trece, se ascute colo prin ședințe: că teaca nu-î cărpită, că punge nu-î îngurzită, și dă, și spală și sopeneste pînă face din alb negru. Și vezi-bine, vorba lată și umflată, place bine la gură-căscate!... Pune-ți pofta 'n cui badiță Porfirie, că din primărie nu-î gusta, pînă va fi porcul cu coadă și Sandu Troușan cu doi ochi deschiși!... Ehe!, nici vorba cea de aseară, n'o s'o uit cu una cu două, ș'om vedea cui o să-î fie cu supărare!... Ia caută la el!... Aseară, la Herșcu, îl poftesc cu buna, la masa noastră cu domnul notar și cu domnul fișcal, și el mi-o aruncă ponciș peste umăr: că nu se simte, harnic de-a prinde la plug cu domni!... Nici nu!... înzădar se hărjoneau la rîs pe vorba lui ciuflecarii cari îi

țin vorba și hangul. Lasă-le-o! sufle hang de-or moțai ei ca ursul pe zicala ciur lui!... {Așa-î, așa-î Sandule!... bagă de sa că ai dușmanii răi!... Dar ai și tu mîntea și dule, și ai rînduială, și ai putere să-î bați corn de capră... Dar, lasă vremea să mai treacă c'om vedea ce-o să s'aleagă, cum sună zicală (batere în ușă).

Scena II.

Sandu, Pralea.

Sandu: Intră.

Pralea (cu lancea de străjer): Traiești sănătate domnule primar!

Sandu: Mulțam!... No, ce veste?

Pralea (serios): Nu bună, domnule primar pr'onorate.

Sandu: Cum așa?!

Pralea: Apoi vezi domnule primar pr'onorate, câte creminoale ne fac noia la anti-prăpădiții ăștia de oameni, de nu-ți mai p'alege capu dintr'atîtea crâmpite... astă-noa ear ne-o făcut o mînapropie!...

Sandu: Ce „mînapropie“ omule?

Pralea: D'apoi blăscămatu ceta de Pe alui Hălgăcină o spart și prisacă gardu de că holambu cel mare și s'a băgat cu caii în tri la Adamu Șucului și am pus mîna pe el t mai când vrea să rugă cu caii umflați ca de testuri.

Sandu: Apoi asta e „mînapropie“, Prale?!

Pralea: Asta dară, pr'onorate... ori tre drăcie mai mare și de cât asta, când face creminoale din oficiu!...

BANI

pe popietăți de pământ, case până la 60—70%
a valorii nominale cu amortizație de 5—62 ani.

Conform sumei împrumutate pe lângă 4, 4¹/₂, 5%.

Credit personal pe seama oficerilor, pensionarilor
și funcționarilor.

Convertirea de datorii cu procente mari.

Împrumut anticipativ nu este.

Szathmáry Dezső

440 institut de împrumuturi de bani.

ARAD, Strada Deák Ferenc Nr. 33.

(edificiul camerei avocațiale).

Agenți se acceptază.

Atențiune la firmă!

S'a deschis

Bazarul de pe piața Libertății

unde se vind pentru prețurile cele mai culante tot
felul de obiecte pentru

cadourii de crăciun și anul nou

precum: ciorapi, tricouri, jucării, obiecte pentru fumat,
săpunuri parfumate, ciorapi pentru bărbați, dame și
copii, gîmăntane de școală și piață, mășae și batiste
alte multe lucruri sîlese pe cari nu le înșirăm aci.

Cu deosebită stimă: 450

Rosemberg József

BAZARUL CEL MAI IEFTIN!

Nou magazin de mobile în Aad.

Szabadság-tér 17. szám.

Am onoare a aduce la cunoștința p. o. public, că
azi am deschis în Arad **un magazin de mo-**
bile sub firma înprotocolată a lui

FISCHER J.

care magazin este filiala magazinului de mobile din
Timișoara, existent deja de 28 ani.

În urma principiului meu, a experiențelor mele
multiple câștigate și a capitalului de circulație sufi-
cient mă aflu în poziția plăcută să satisfac tuturor ce-
rințelor on. public pe deplin.

Când îmi iau voia a recomanda noua mea între-
prindere prețiosului sprigin al on. public, promit că
voi nisui să binemerit de încrederea binevoitoare a on.
public prin serviciu prompt, prețuri culante și marfă
indigenă de calitate inexceptionabile.

312

Cu deosebită stimă:

FISCHER J.

măestru tapesier.

Ioan Floruț

Deposit de colonjale din Italia și Triest

Tot felul de poame din patrie și sudice, specialitate
în zaharicale și în lămâii, portocale și maroane cari sosese
zilnic proaspete.

Maroane de Tirol, vânzare în mare și mic de maroane
de Neapole și Roma.

ARAD, Piața Boros-Béni Nr 9.

(Lângă edificiul reuniunii economice)

HEGEDÜS JÓZSEF
 ciasornicar ARAD. juvelier
 — Piața Boros Béni și colțul străzii Nador. —

Chronomètre Alpina

GENÈVE 1896 PARIS 1900

CEl mai
 ESCELENT
 ciasornic
 al veacului.

Union
 Horlogère
 BIENNE-GENÈVE.

Cadouri de Crăciun și Anul nou.
 Preturile cele mai ieftine

DARURI DE CRĂCIUN ȘI DE ANUL NOU !!!

Urmașul lui Hajek Antal
 Prăvălie de lămpi sticlărie și porcelanarie
 Curte de sticlă

474
 ARAD STRADA FORAY NR. 7.

Are onoarea să atragă atenția a oricărui public asupra
 mărfurilor *sosîte decurând*
 Cări prin eficiență și fiabilitate sunt potrivite ca

DARURI DE CRĂCIUN ȘI DE ANUL NOU

Solicitând protecția și atenția onorabilului public asupra
 vitrinei rămân.

Ca deosebită stimă

URMAȘUL LUI HAJEK ANTAL.

PREȚURI SENSAȚIONALE DE IEFTINE !!!
 Nrul telefonului 247.

Comandele din provincie se schimbăse curând și punctual.
 Serviciu punctual și repede

Condiționea principală a

FRUMȘETEII

este, ca fața și mâinile să fie fine, iar în scopul aceste
 mijlocul cel mai potrivit este

Crema-Gyöngy

care este cu desăvârșire inofensivă și face pelea fină
 de loc după o singură folosire.

În urma unei folosiri îndelungate mătăsăritul supra-
 răios, alunițele și petele de ficat dispar.

Pretul un borcan 1 cor.

Săpun la Crema-Gyöngy 1 cor.

Se poate comanda dela:

farmacistul HAUER LAJOS.

ARAD, Pécskai-ut. 287

CREMA
MARGARETA

a lui

FÖLDES

este un mijloc lipsit de grăsime, in-
 ofensivă cu efect grabnic și sigur,
 care face să dispară alunițele, petele
 de ficat, roșeața de pe nas și de pe
 mâni. Mijloc mai bun pentru obraji
 și mâni aspre nu există.

Efect instantaneu.

Pretul 1 cor. 442

Preparată de

FÖLDES KELEMEN

Farmacist în Arad.
 Nr. Telefonului 111.

Aducem la binevoitoarea cunoștință a p. t. publică că am
 cumpărat

Prăvălia lui Tămășdan

ce Calea Arhiducei Iosif Nr. 12 (Casa Fedor și Reisinger)
 și aici vă afla în plăcută poziție a face următorul ofert:

Cafea per klgr. dela 1 fl. în sus.
 Cial » » dela 2 fl. jum. în sus.
 Zahăr » » 41 cruceri.
 Lumânări de stearin per pachet 36 cruceri. 451

Apă minerală, cacao, chocoladă, cognac, ram și lichor,
 specialitatea cea mai fină pentru prețul cel mai echitabil. De
 serviciu prompt și culant asigurăm on. public cumpărător.

Telefon 373.

Comandele se îndeplinesc imediat.

Intreg aranjamentul boltei este de vânzare.

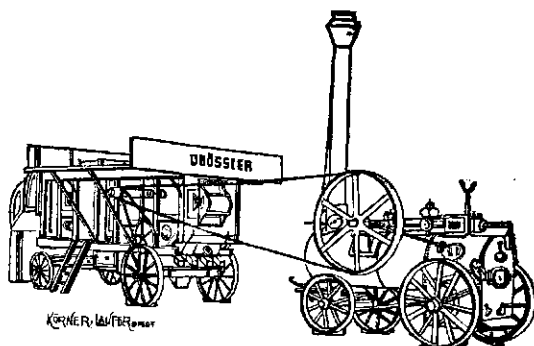
Localul pentru prăvălie se poate da împreună cu pivnița
 mare și mică cu începere dela 1 Februarie.

Carol Drössler

fabriacă ces. reg. de mașini agricole.

Budapesta, VI. Váci körút 59

transportă automobile, locomotive cu vapor, imblăcee cu vapor
 imblăcee de mână și (jörgányos) motoare de ulei crud, mon-
 tează mori și tot felul de mașini agricole.

Marfa solidă, pe lângă
 condițiuni favorabile de
 plată. —

Se trimit cataloage de
 preț și cheltueli gratuite

Se caută agenți.

Prea stimat Public!

Imi permit a Va atrage binevoitoarea atentie asupra

localului meu de delicatesses

ce se va deschide la 10 Ianuar, unde-mi voi valida bogata experienta castigata ca sef de culina in Budapesta, Viena, Bucurad etc.

Locul meu, va fi provizut cu delicatessuri indigene si din strainatate precum si cu mancarii reci proprii, de toate soiurile.

In alt apartament al localului este culina calda, de unde la comanda transport z ceea mai fine mancarii si la locuinta.

Tot felul de Dejeuneert, Dineuri, Jour, Soiree, Bonnet si alte comanda esecut prompt si cu eleganta.

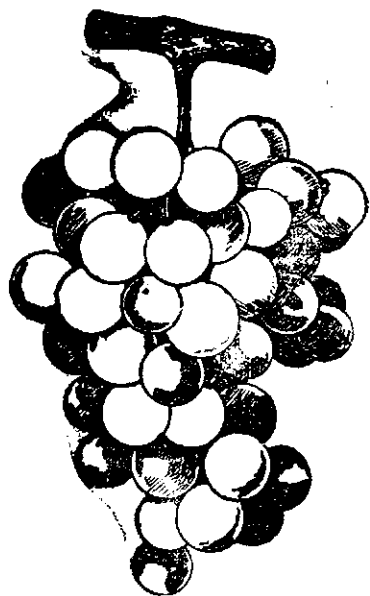
Deiszler József

Comersant de delicatessuri, el sul, bucatarului de ordinara alui Pohl Kátoly.

Arad, Piata Libertatii Nr. 20.

(Palatul Nadasdy)

Plantatiune de vie 420
cu ocaziunea Milleniului maghiar Nagyosz.

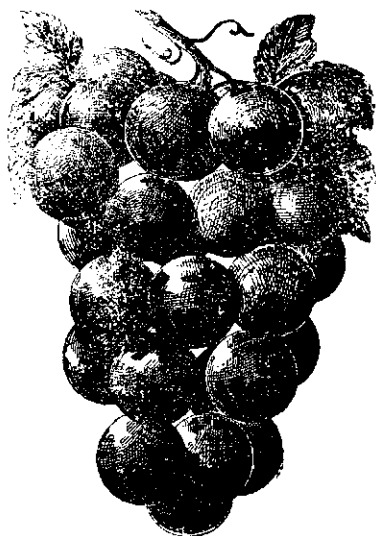
Preterile cele mai culante.

Preterile cele mai culante.

Struguri frumoși, dainuitori

va avea cel ce va cere gratuit catalogul cu preterii al culterei de vițe de vie celei mai mari maghiare, care a fost intemeiata cu ajutor de stat si sta sub supraveghierea statului.

Cele mai ieftine si mai bune mladite de vie.

Mladitele se prind de minune.

Mladitele se prind de minune.

din soiurile de Rizling, Riparia, portalion, Furmint, Slancamen, Kovidin, Burgundia, Kadarka, Charles, etc.

La RENARD JÁNOS, Nagyosz (Torontl.-m.)

Pret curent gratuit 454

FEJÉR ANTAL

pietor de embleme, firme și zugrav
Arad, Strada Rákózy Nr. 10.
pregatete potrivit timpului modern

TABELE DE FIRME,

pe sticla, tinichea, lemn etc.

Tot asemenea zugraviri cu gust, imitatie de lemn natural.

Comande in provincie se savarsose prompt, cu preteri foarte moderate.

Primul atelier din Arad, pentru repararea de ciasornice si bijuterii.

Nr. Telefonului 63.

Cărbuni de peatră

de Petroșeni pentru Salon.

Briquette de cărbuni rotunzi de Tata.

Briquette de cărbuni

„ILSE”

de Prusia 443

cel mai ideal material de incalzit.

Se espata pentru preterile cele mai culante cu transport la

ROTH JÓZSEF

intreprindere de transport de mobile.

—ARAD, Eötvös-utca 3 sz.

Nou atelier de lăcătușerie

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. public, că sub

Nr. 17 de pe piata Libertatii in Arad

in casa d-lui Dr. Schwartz Jenő am deschis un

atelier de lăcătușerie

Primele orice lucrari apartinatoare la bransa aceasta pe langa preteri culante

Rugand spriginul On. public ramân cu

perfecta stima

Schwitzer Dezső

măstru lăcătuș.

432

Arad, Piata Libertatii 17.

Am onoare a aduce la binevoitoarea cunoștința a p. t. public, că dela 1 Dec. a. c., toate marfurile se vor vinde pentru un preț general, și in fiecare cas acord rabat separat. Cu deosebita stima: 441

NADLER LAJOS

— Magazin de trusouri pentru bărbați și dame. —

ARAD, Piata Andrassy Nr. 16.

Telefon 651.

In Beraria orașaneasca

(EDIFICIUL TEATRULUI)

incepând dela anul nou se va găsi in permanentă

„Bere regală”

fabricatiunea primei berarii pe actii ungară din Steibruch, zinic se da esp la butoi proaspăt

un pocal 20 fil.

o halbă 30 fil.

Bucătaria escelentă ungrească, gustare, pranz și oină cu măsurii bogat. — Vinuri bune de deal. — Serviciu prompt.

Imi dau toate silioț-le, ca onoratu public in restaurantul meu prin asigurarea că va fi servit prompt și cu mancarii bune.

Cu deosebita stima

Kánya Géza,

restaurator.

Pravalia de fer și deosebite instrumente

Fraților Berta

(Berta-Testvérek)

Arad, Andrassy-tér 3.

Telefon 386.

Telefon 386.

Deposit bogat in fer și marfuri de metal, in diferite instrumente, in ferarii pentru mobile și edificii, cuptoare de fer de Nadrág și Meiding de primul rang Mașine (sparhert) pentru bucatarii de Olanda elegante, specialitati pentru economia de casa. dilapuri pentru ghiata

Arme Ferlah și Piper, puște pentru vânători: Mopopol de vnzare a coselor de otel Barabás Béla și a pumpelor de stropit contra nenorosporei pe langa o garanța de 10 ani, Instrumente de verit etc.

Foarfece engleze, Solingene veritabile, penținuri si briciuri.

Deposit esclusiv „AHOI”

Pe seama tinutorilor sud-ungare unicul deposit al lestrului de argint: VENUS pentru cuptoare.

Comandele de provincie se efectuesc pentru preterile ieftine de zi.

AVIZ.

Am onoare a incunoștința p. t. public alegator respective presidiile partidelor electorale, precum și pe candidatii de deputati dietali. că precum in trecut, așa și cu prilegiul acesta

mă ocup en gros

cu confecționarea de standarde și alte embleme electorale.

Arad, 1905 Ianuar.

489

Cu distinsa stima

Maresch Gyula.

Telefon 145.

Telefon 325.

Matzky Károly

Cofetar Arad.

Localitatea principală : Piața Andrásy, Palatul Neumán.

Filială : Strada Forray Nr. 2.

Apropiindu-se carnevalul, îmi recomand cele mai *prăjituri pentru teă, Bonbonaîma*, pregătite în propriul atelier. Fac dela cele mai simple până la cele mai de lux, *torte, înglutate în formă luxoasă* prăjituri *Minion* și de tot felul din această cauză

Țin în magazin

Rum Jamanka veritabil și Teă direct dela firma James Waters & Comp. precum și cele mai fine licheruri franceze și holandice, magazin principal al Cognacului de renume universal J. & F. Martell Cognac.

Pentru jour fix-uri de după amezii separeuri comode stau la dispoziția p. o. public.

Cu stimă :

Matzky Károly
cofetar.

Nr. Telefonului 10. 343

Edificiul teatrului.

Toate novitățile pentru sezonul de toamnă și de iarnă au sosit deja.

Isvorul cel mai ieftin de cumpărare.

Ștofele, barchetele, mătásurile, pánzele, covoarele, perdelele și așternuturile cele mai frumoase și de calitate cea mai excelentă, și tot felul de decoruri și articoli.

În provincie se trimit franco modele.

La comande de peste 10 cor. trimiterea se face francat.

HOFFMANN SANDOR, arad

(Edificiul teatrului).

Daruri de anul nou,

481

CALINDAR PE ANUL 1905.

HÂRTIE DE EPISTOALE, CUVERTE
DE SCRIS, TOT FELUL DE HÂRTIE,
UNELTE DE ȘCOALĂ, CĂRȚI POSTALE
ILUSTRATE, MARE ASORTIMENT ȘI
PREȚURI MODESTE

LA FRĂȚII ROTH ÎN ARAD

VIS-A-VIS DE STATUA STA.-TREIME

Magazin principal a țigaretelor Bardou JOB.

Invitare!

Ne îndatorezi mult, dacă la saisonul de iarnă în special la sărbătorile Crăciunului ne vei onora cu prezența D-tale.

Înțelegem curiozitatea D-tale.

D-ta ceri serviciu prevenitor și efin, și asortiment mare.

Noi suntem în poziția d'a putea face toate aceste.

Magazinul nostru încă nici odată n'a fost atât de mare ca acum. Și știi care-i lozincă noastră.

Vinde efin, căci asta e arma ta.

Cu aceasta ne apărăm fața de concurență cu aceasta ne câștigăm cumpărătorii și astfel producem circulație așa mare.

Așteptăm dară, să-ți putem dovedi toate aceste și te salutăm cu deosabita stima.

470

Marele Magazin alui PORTER VILMOS

ARAD, Piața Libertății.

Fotografiile în mărime naturală acum succed de minune; mărim ori-ce fotografie, (vechie sau nouă.) Retușarea se face prin un specialist al nostru.

Mai nou si mai interesant!!

Cu prima Februarie a. c. voi eda **prețicul-curent** și in limba română, fiind însă foarte bogat, cine vor să a' primi gratis este rugat să se adreseze până in 31 Ianuarie la subsemnata firmă, căci voesc a mă orienta in câte mij de esemplare să-l tipăresc,

Impărtașune de Cafea, tea și fructe de sud.
Cu distincă stimă :

Romulus Paszk
Fiume.

Vindecarea deplină a boalelor secrete.

Să nu pregete nime într'o chestiune atât de gingașă a se presenta odată in persoană pentru că cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punctul local, cauza, răspândirea și starea boalei, ori cât de adânc ar fi boala înrădăcinată in organism. Pe baza acestei examinări poți cu siguranță afla și calea pe care au ajuns la vindecarea răului, ceea ce fiecare o poate face acasă fără de a-și împedeca ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni in persoană, atunci să-și descrie boala cu deambruntul și după ce va fi examinată va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea in cel mai mare secret. In scrisoare pune marcă de răspuns. După încheierea curei, au la sce scrisorile se ard rere espresă se retrimit.

Un astfel de leucitor și curător e institutul special al drului Palócz, medic de spital (Budapesta VII Kerepesi-ut 10) unde cu bunăvoință și conștientiositate capătă ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții sexuale unde i se curăță sângele bolnav, nervii i se întăresc, trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice dr. Palócz vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metoda sa proprie de vindecare și casurile cele mai neglijate, boalele de boșică, de țevă, de testicule, de șira spinării, de nervi, urmările onaniei și ale sifilisului, poala albă, boala de sânge, de piele și toate boalele ce se țin de organele seculare femești. Pentru femei e sala de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă însuși dr. Palócz dela 10 ore in. a până la amiază).

Adresa: Dr. Palócz medic de spital, specialist Budapesta VII, Kerepesi-ut 10. 272

Am onoare a aduce la binevoitoarea cunoștință a p. t. public, că pe Strada Kossuth Nr. 43 in Arad a trecut in posesiunea mea

prăvălia de faur

(mai nainte a lui Stamberger Jozsef)

După o experiență de mai mulți ani câștigată in faărici din Budapesta și Viena, am ajuns in plăcuta situațiune să pot îndeplini tot felul de lucrări dela cele mai simple până la cele mai complicate prompt și pentru prețuri foarte culante.

Rugând binevoitorul sprijin al onor. public, rămân Cu deosebit respect:

Végh István

măstru mäsar.

337

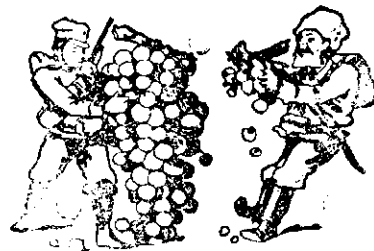
Prima fabrică aradană de stindarde.

In decurs de 4 oare confecționează stindarde cu inscripții ce nu se șterg, pentru cele mai favorabile prețuri.

Reich El.

Prima fabrică aradană de stindarde.
Edificiul teatrului. 487

Adresa telegrafică: Reich El. Arad.

Să păgu-bește pe sine însuși, cel-ce nu-și re-stabilește via cu viță

dela prima cultură de viță in Tîrnava

Proprietar: Caspari Frigyes Mediaș, Ardeal.
Vița a fost udată zilnic in decursul seceței din vara trecută, cu 2 milioane litre de apă, prin ce mlădițele s'au dezvoltat in mod ideal. — Catalog-illustrat gratuit. 445

CIOBAN și NADRA

măstru zidar diplomat.

A R A D, Deák Ferencz-utca 34 sz.

Avem onoare a aduce la cunoștința p. t. public ziditor, că sub firma de mai sus am deschis

un birou de zidire

Primim tot felul de lucrări de zidit și anume: zidiri noi, transformări de zidiri vechi, construirea de frontispicii cu materie ori fără materie atât in loc cât și in provincie, pentru garanță de 3 ani.

Primim construiți de planuri, faceri de buget pentru prețuri foarte ieftine.

Cu toată stima:

CIOBAN și NADRA.

999

FISCHER KÁROLY

fabricator de pânze pe drot, de impletituri de drot, de site și de funduri de drot de oțel pentru paturi.

ARAD, József főherczeg-ut 8. szám.

Recomandă diferitele sale fabricate de pânză de drot (de cupru (aramă), fer și de pânză de drot suflat cu ține, care ce află in deposit) mai ales pentru mori, fabrice și pentru scopuri economice, recomand de asemenea sitele pentru ciururile ventilatoare Bacher.

Pregătesc impletituri de drot pentru îngrădit grădini, parcuri, curți pentru găini și paturi de sălbatăciuni, construiesc ciururi (potreacuri) de ales petricele, năsip și carbuni de peatră pentru scopuri de zidire, de mine, de grădinărit, grilaje pentru ferestre la pivnițe și magazine, receptori de schintei pentru coșuri la locomotive și de fabrică. 230

Funduri de drot de oțel pentru paturi, cari pentru putința de a se ținea curate sunt foarte recomandabile. Diferite site de par, fer, cupru (aramă) și mătaseă, coșuri pentru tabac și site pentru cernut, precum și tot felul de obiecte neînșirate aci se pregătesc și construiesc in calitatea cea mai bună pentru prețuri moderate.

Máringner József

a deschis pe strada Boczko Nr. 2

O prăvălie pentru croitorie de domni

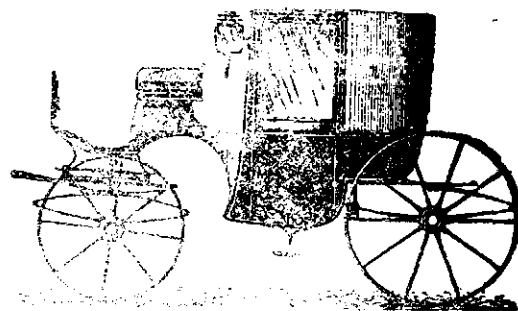
arangiata conform cerințelor moderne, unde se află tot felul de postavuri indigene și din străinătate pentru haine, și se confecționează tot felul de haine și uniforme după măsură.

Cu deosebită stimă :

Máringner József

309

croitor de haine și uniforme.—Strada Boczkó Nr. 2.

Kováts és Thomay

fauri.

ARAD, Kossuth-utca 2 szám.

P. T.

Avem onoare a ne recomanda in prețiosul D-voastră sprijin prăvălia noastră de renume pentru construirea de trăsuri.

După esperiențele câștigate 7 ani dearândul in fabrica de echipaje imp. reg. de curte a Fraților Klber suntem in plăcuta pozițiune de a corespunde și celor mai extreme pretensiuni.

Fabricăm echipaje noi conform comandei primim reparări pentru prețuri estine și culante.

Trăsuri gata in deposit.

Preț-curent gratis și franco.

Cu deosebită stimă.

Kováts és Thomay
fauri.

345

Institut sud-ungar pentru împrumuturi
hipotecare și credit personal.
TIMISOARA,
piața St.-George Nr. 4, I. etagiu.
Telefon nr. 317.

Împrumuturi hipotecare pe moșii și case de închiriat orășenești pe lângă amortizație semestrală atât în capital cât și în interese după următorul plan de solvire:

65 ani	3 1/2%	cu amort. după fiecare 100 cor.	2 — cor.
50 ani	4%	după fiecare 100 cor.	2:30—2 45 cor.
45	"	"	100 " 2 cor. 60 fi.
40	"	"	100 " 2 " 70 "
35	"	"	100 " 2 " 92 "
30	"	"	100 " 3 " 12 "
25	"	"	100 " 3 " 45 "
20	"	"	100 " 3 " 88 "

Documente necesare: 291

La împrumuturi hipotecare pe moșii: Extras de pe cartea funduară, coala catastrală, dacă este contract de cumpărare ori vânzare și un atestat comunal; pentru acesta trimitem blanchetă.

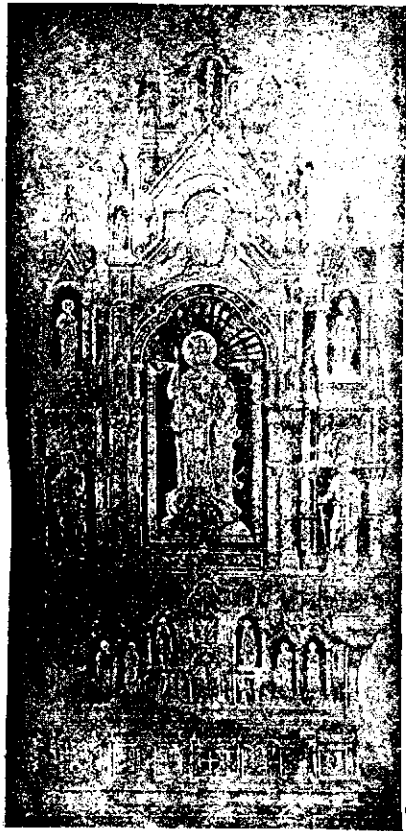
La împrumuturi pe case de închiriat: Extras de pe cartea funduară, conșpect autentic despre venitul chiriei (libelul de dare, planurile de construcție ale edificiului numai în cas dacă atare planuri există) și atestat asupra prețului de valoare al casei.

În afaceri de cumpărare ori vânzare de moșii mai mari servim bucuros cu deslușiri dacă ni se trimite imbrul postal pentru răspuns.

Filiale: Oradea-mare Bóthi Ödön utca 1. Segedin Horváth Mihály utca 7. Lugoj Bonáz utca 16.

Primul institut de artă sud-ungar pentru
zidirea de altare, de sculptură și de aurit.
Temesvár-Józsefváros, vis-à-vis de claustru.

Atrag atențiunea prea onoratei preoțimii și a d-lor curatori supremi bisericesti, că în atelierul meu pregătesc iconostase noi, altare, scaune episcopice și alte aranjamente complete bisericesti. Pe iconostas pictez nouă icoană de artă, afară de aceea auresc și vâpșesc din nou iconostase vechi. Primesc și vâpșitul de biserică. Trimit schițe de plan gratuit. La dorință călătoresc la fața locului pe speșele mele. Recomand icoanele mele de relief, pentru masivă cu vâpșeală polichronică, statue sante de la 60—180 cm. mari. *Madonna de Lourdes, Inima Mariei de 9 ani* bogat aurite cu vâpșeală polichronică.

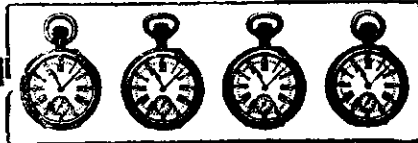
De present se pregătește pe seama bisericii din Kesa-Mare: *Inima sfântă a lui Iisus și Madona de Lourdes* în înălțime de 160 cm.

De serviciu prompt și echitabil îngrijește:

140—52

NAGY NEP. JÁNOS

Temesvár-Jozsefváros, Bonnaz-utca 6 sz. (casa proprie).

GEYER FERENCZ,

OROLOGIER și GIUVAERGU
(ARAD, STRADA WEITZER Nr. 5)

primește spre reparare cu garanță, oroloage de buzunar, de turn precum și ori-ce transformare de felul acesta.

Comande din provincie se efectuează prompt și culant.

459

Cu stimă:

GEYER FERENCZ,

STRADA WEITZER JÁNOS Nr. 5.

Au sosit mărfuri de eșnă!

Am onoare a recomanda p. t. public magazinul meu de tot felul de ciorapi de vară, de mănuși prodiate, de mătasă și de piele, de cămași J-ger și de pantaloni, de giamantane de casă, jacheti pentru copii, precum și asortimentul meu bogat în bumbac, brodat și pantilio și tot felul de mărfuri de Norimberga și manufactură. Tot odată recomand în binevoitoarea atențiunea p. t. public casa mea de brodatul ciorapilor, care există deja de mai mulți ani pe strada Forray, unde se confecționează cel mai culant și elegant, și se execută prompt. — Rugând sprijinul on. public

426

rămân cu deosebita stimă:

Szállassy Aladár.

— Se primesc cumande din provincie. —

Țigle
Căramizi

mai departe țigle pentru poduri de case 4 cm. de groase, țigle pentru fântâni, țigle pentru traverse, și ori-ce alte țigle necesare la zidiri se fabrică în cantitate mare la stabilimentele fabricii de țigle și cărămizi dela Micălaca. — Proprietar al firmei

Pollák Sándor

— ARAD, BIUROUL CENTRAL. — 293

ARAD, Haltér Nr. 1. Telef. 206 și 255

Condițiuni favorabile de plătit, prețuri echitabile.

Magazin de mărfuri industriale de Transilvania și Bacia.

Reich B. Károly și fiul C.-in

recomanda

Produse speciale:

Intelari de pat, ponevi de es

Sfori pentru economie, sfori

ponevi de Brașov de năr lung.

pentru auto și de transmisiune,

sfori pentru întinsul hainelor.

Prețuri solide.

tot felul de ațe.

Impletituri de păr de cal.

Magazin de fabrică de pânze, de cânepă, saci pentru grâu, ponevi impermeabile și saci de păuză de catart.

Cu stimă:

Reich B. Károly fiul și soții.

460

Magazin de mărfuri industriale de Transilvania și Bacia.

Piața Andrassy 6 Casa Verbos.

Indreptări de bluse se efectuează la moment

Casă de bluse și atelier pentru confecționare de haine femești

Piața libertății 20. (Palatul contelui Nádasdy)

Recomand atelierul meu pentru confecționarea de haine femești binevoitoarei atențiuni a on. public de dame.

Cu deosebită stimă

Koszilkov József.

487

Comande din provincie se efectuează prompt

Haine de bal

Mare asortiment de haine de noapte

VARGA JÁNOS

atelier de tapiserie și infrumșetare.

Arad, Strada Zrinyi Nr. 2 (Casa Sebessi).

Recomandă magazinul său bogat asortat cu modele de garnituri de salon, de odăi pentru bărbați, precum și de otomane pentru dormitorii și refectorii.

BUDGETE și PLANURI 447
dela cele mai simple până la cele mai corăspunzătoare
gratuit.

REPARĂRI și TRANSFORMĂRI
după stil modern în loc și în provincie

Obducere de biliarde pentru prețurile cele mai culante.

„VICTORIA“

Institut de credit și economii, A R A D.

Anul întemeierii 1887. Depuneri Cor. 5.000.000.
Cap. de fond. Cor. 600.000 Fond de rezervă Cor. 400.000.

Primește depuneri spre fructificare și dă deponenților 4¹/₂% interese netto după depuneri pe timp mai îndelungat, iar după depuneri de durată mai scurtă de trei luni dă 4%.

Darea de venit după capitalele depuse o plătește institutul, separat.

Depuneri până la 5000 Cor. se pot ridica și să plătesc fără abziere. — Depuneri și ridicări se pot face pe calea postală și se espedează franco.

Escomptează cambii cu 6% — 8% interese.

Tot asemenea acordă și credite hipotecari și de lombară în modul cel mai culant.

Direcțiunea institutului.

PUMPE DE VIN

reg. ung. priv. și țevi de gumi calitate cea mai bună.

Din cilindrul pompei se scurge vinul până la cel din urmă strop, iar sămburul de struguri, coaja și alte părți necurate se îndepărtează numai de cât, prin asta pompa nu se strică și nici vinul nu se poate strica. Pentru funcționarea pompei se dă o garanță pe 3 ani (reparație gratuită).

PUMPE DE FOC 258

cu ventiluri rotunde. Pentru comune foarte potrivite, de oare ce întrebuințarea de apă nesăpăoasă ori murdară nu abzie serviciul. Pentru funcționarea regulată a mașinei se primește garanție pe 3 ani (reparare gratuită). Șurube potrivite unitare și țevi de căneapă din lăuntru căptușite cu gumi cu prețurile cele mai ieftine.

Fântâni cu țevile trebuincioase în preț de fabrică.

HÖNIG OTTO

fabricator de pompe reg. ung. priv.

Arad, Rákóczy-utca 27.

Stropitori de vie se primesc spre reparare

Nouă ferărie în Arad.

Am onoare a aduce la cunoștința On. Public, că am deschis în

Arad, piața Boros Béni Nr 6
o nouă ferărie

cu articoli fabricație proprie, și parte comandați din locuri de primul rang.

Primește comande de turnătorie și obiecte de arangia mente pentru mori, anume ventiluri de moară și petri de moară.

Fer bătrân și metale se cumpără în ori-ce cantitate. Cărbuni de fag se pot căpăta pentru prețuri ieftine.

Rugând prețiosul sprijin rămân cu stimă:

Szántó Izdor
fabricant de fer și oțel în Ujdzna.

Nr. telef. pentru oras și comitat 509

BANI

pe moșii și case de închiriat din Arad
cu amortizație de 10—50 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4¹/₄, 4¹/₂, 4³/₄, și 5%, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de interese corăspunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipez spesele de intabulare, convertez datoriile de interese mari.

Resolvare grabnică, serviciu prompt.

SZÜCS F. VILMOS

Representanța pentru mijlocirea de împrumuturi a
Institutului pentru credit fonciar din Sibiu
pe teritorul comitatului Arad, orașului Arad, comitatului Bichiș, Gyula, Ciaba. 215

ARAD, Boros-Béni-tér 22 sz. etagiul I.
(Piața cerealelor.)

Bioul filialei: B.-Ciaba, Calea Beényi.

Primește pe lângă onorar acuisitorii de afaceri abili și demni de încredere.

însă nu s'a auzit nici o vorbă vătămătoare din gura nici unui japonez, ci din potrivă, au fost cât se poate de buni față de ei și multor soldați ruși cari abia-și puteau duce lăzile grele în cari aveau lucrurile trebuincioase, le-au luat japonezii și le-au dus ei până la gară.

Rușii au eșit din oraș în câte-va companii compuse din câte o sută de soldați pe cât s'au putut, în rânduri închegate, oficerii cari s'au hotărât să împartă prinsoarea împreună cu soldații lor, alergau pe lângă companii, cu hainele lor sure și cu săbiile scoase. Oficerii cari nu puteau merge pe jos, s'au dus cu trei trăsuri la gară. Soldații japonezi salutau în mod regulamentar atât pe soldații de rând cât și pe oficerii ruși.

Rapoartele spun, că soldații ruși par a fi destul de bine hrăniți, hainele însă erau rupte de tot, așa că samănă mai mult a bandă de hoști, decât a soldați.

Pe fața multor soldați se vedeau urmele iritației și ale suferinței. Oficerii din când în când, se sileau prin comandă cu voce slăbită să ție ordine în rânduri, dar se vedea că soldații nu mai ascultau de vorba de comandă a oficerilor. Japonezii au dat rușilor beutură răcoritoare, bere și țigări. La gară i-a urcat repede pe toți în vagoane și trenul lung a pornit spre Dalni.

Războiul pe mare.

Cum a perit „Petru-Pavlosk“. — Povestirea unui oficer.

În războiul ce se dă pe mare, între Japonezi și Ruși, până acum mai îngrozitor a fost chipul cum a fost nimicită cea mai mare corabie de război rusească, „Petru-Pavlosk“.

Sunt șapte luni de atunci, cu toate astea și acum se mai scrie despre acea grozăvie. Chiar zilele astea, oficerul stegar Schippe, unul dintre cei șapte oficeri scăpați ca prin minune, a povestit următoarele:

„Răul cel mai mare pentru flota (corăbiile) din Port-Arthur a fost intrarea (ori ieșirea) strimță din port. Chiar și prin această strimțoare de mare corăbiile mai mari puteau ieși numai cu două ore înainte de a scădea marea (care, se știe tot la 6 ore scade apoi ear crește). Pe atunci comandantul Makarof obicnuia să trimită în largul mării vapoare mai mici, cari încâierându-se cu Japonezii, să-i înșale pe aceștia spre port unde erau așezate mine, de cari lovindu-se vapoarele japoneze să fie aruncate în aer. Dușmanul, din parte-l. așezase și el în fața portului asemenea mine.

„Era la 31 Martie, Paștile noastre; torpiloarele (vase de război mai mici) ear se încâieraseră cu corăbiile japoneze cari așezau în apă mine. Acestea au tăiat apoi drumul unei corăbii de ale noastre. Makarof văzând primejdia, a poruncit un atac, în fața căruia însă japonezii s'au retras. Dar retragerea lor era numai viclenie, pentru-că în curând ne pomenirăm că avem în față o mulțime de corăbii japoneze și trebui să ne îngrijim să nu ni se taie și nouă, celor de pe „Petru-Pavlosk“, calea. Eram atunci cam la 15 mile depărtare de țarm. Să ne vină în ajutor și alte corăbii din Port Arthur, nu puteam nădăjdui, deoarece marea începuse a scădea. Makarof dete deci semnal de retragere; în chipul acesta voia să-i înșale pe Japonezi pe locurile unde așezasem mine. Ei însă nu ne-au urmărit, ci au rămas în largul mării. Ne-am reîntors deci spre Port-Arthur.

„Fusese o zi grea. De dimineață tot la luptă așa că nici n'avusesem vreme să îmbucăm ceva. Fiindu-mi grozav de foame, mă coborîi la masa așternută pentru oficeri. Găsiu acolo pe Makarof cufundat în gânduri. În jurul lui erau 7—8 oficeri, cari vorbeau despre cele întâmplate. Mă așezai, obosit, pe un scaun. Eram ca la două mile depărtare de țarm și ne pregăteam să ancorăm (să ne oprim adică). Simțiam atunci ca și când s'ar surpa scaunul sub mine și un ropot

grozav se auzi d'alungul corăbiei. Ca fulgerul îmi trecu prin minte că poate ne-am ciocnit de o mină. Alergai sus, pe bord, unde însă abea mă putui ține pe picioare, așa de tare se clătina corabia. Urmă o a doua clătinare, puternică; mina plină de dinamit atunci se spărsese adică și răsturnă vaporul așa fel, în cât roatele ce taie apa se învîrteau în văzduh. În partea din dărăt a vaporului se văzură limbi de foc. Catarge, coșuri, totul se rupse. Marele duce Ciril (care a scăpat și el) stătea pe puntea de comandant. Mă uitam în jurul meu și căntaiu un briu de scăpare, dar nu găsiu. Văzuiu însă o frânghie și cu aceea mă lăsa în mare. Preotul vaporului era la câți-va pași depărtare de mine, lupta cu valurile până ce în urmă îl acoperi un val cât casa. Eu luptam nainte. Simții câte-va lovituri în ceafă. Mă îngrozeam că o să-mi perd cunoștința. Un val mă acoperi, dar ear ajunsei d'asupra. Pe atunci însă Petru-Pavlosk se scufundase, în cât nimic nu se mai vedea din el. Ci pe apă pluteau câte-va grinzi, bucăți din catarge și o luntră. Câți-va înși mai luptau încă împotriva valurilor.

„Mă agățai de o grindă și încercai să-mi descuț ghetele cari mă împedica în not. Puterile mă părăseau însă. Văzui ear pe marele duce. Era cu mantaua pe el și se agățese și el de o grindă care plutea... Stăteam ca înțepenit, stringând grinda. Îmi simțeam sfârșitul.

„Se apropiară atunci de noi vasele japoneze „Haidamak“ și „Bejumni“, cari ne pescuiau din apă și cu multă bunăvoință ne dete toate îngrijirile. Numai atunci văzusem că eram rănit la cap, așa că două luni a trebuit să zac în spital.

Rescumpărări de Anul-Nou.

Pentru îmbrăcarea copiilor săraci din Arad au mai contribuit:

Dr. T. Burdan	5 cor.
Tr. Vațian	5 „
Dr. P. Mladin (Prebul)	5 „
Grigorie Mladin	3 „

Tuturor abonenților noștri le poftim

o o o o An-Nou fericit! o o o o

NOUȚĂȚI.

ARAD, 13 Ianuarie n. 1905.

— **Alegerile Dietale pe întreg teritoriul comitatului Aradului se vor face în ziua de Joui, 26 Ianuarie.**

— **De-ale alegerilor.** Dl Dr. Stefan C. Pop, candidatul național al cercului electoral Șiria își va ține vorbirea sa de program Sâmbătă 14 Ianuarie n. după amiază la 3 oare în *Covășint*, Duminecă la 11 oare a. m. în *Șiria* și în aceeași zi după amiază la oarele 3½ în *Pâncota*. Ceea-ce aducem la cunoștința alegătorilor din cercul Șiria.

— **Ușurați-vă dările.** Proprietarii, a căror case sau pământuri sunt întabulate cu împrumuturile ce le-au ridicat dela institutele de bani, să se folosească până încă e timp de drepturile ce le dă articolul de lege 43 din 1883. Fiecare plătitor de dare, dacă pe averea sa are întabulat vre-un împrumut de bani, să-și înștiințeze cu dovezi aceea datorie la primăria comunală și să ceară, ca în măsura datoriei să-și scărîțeze contribuția sau darea ce are a plăti după averea sa îngreunată. Înștiințarea aceasta trebuie făcută ori în care zi până la 31 Ianuarie st. n. căci (mai târziu nu se ia în socotință, numai în cazul când va dovedi că i-a fost cu neputință a o face la timp.

— **Costume de călușeri**, pentru 12 persoane, sunt de vânzare. Doritorii să se adreseze lui Nicolae Dragoș, a lui Todor, R. Pécska.

— **Cuvânt românesc.** Ni se trimite și publicăm cu plăcere următoarele: „În nr. 240 al prețutului nostru ziar sub titlul „Coadă de topor“ este adus și numele meu în publicitate că funghez și eu ca membru al comitetului liberal executiv. Să poate că și eu să fi fost ales în acel comitet, dar nu cu consimțământul meu, și nici nu am luat parte la acea adunare de constituire. Vă rog în interesul adevărului a-mi publica această rectificare în nr. dublu de Duminecă *Pecica-română* 3 Ianuarie n. 1905. cu profunđa stimă Aron Filimon.“

Eram siguri că fruntașul sus-numit așa va face. Noi am dat însă atunci și alte nume: Igrisan, Roxin, St. Novac, și Ieftici! Aceștia de ce tac? Se simt bine în tovărășia Jidovilor, în partidul care vrea cutropirea bisericii și școlii române? Ei vor să lupte la alegeri în tovărășia Morților și Dolfilor jidovi și împotriva partidului național?!... Dar dacă așa vor face, și noi o să-i punem în ramă neagră, ca și strănepoții lor să se rușineze de „politica“ ce fac...“

— **«Familia»**, revista literară redigată cu atâta zel și stăruință de dl Iosif Vulcan, membru al Academiei Române, a apărut la Crăciun având un cuprins bogat și instructiv. Cu anul viitor »Familia« intră în al 41 an de viață. E cea mai veche revistă literară și a fost vreme când era *singura* hrană sufletească a Românilor din statul ungar. Dorim merituosului ei redactor viață lungă să poată duce încă mulți ani această sarcină care dacă adesea e ingrată, nu e mai puțin adevărat că întotdeauna este spre folosul poporului.

— **Presa maghiară.** Îndeosebi »Budapesti Hirlap«, scriind despre cele petrecute și hotărâte în conferința dela Sibiu, scrie cu adevărată sălbăcie în contra fruntașilor partidului național român. Se înțelege: *denaturând lucrurile!*

Eată dovada cea mai bună despre lucrurile bune săvârșite de Români în conferința națională.

— **Din Maramureș.** Ne-am obișnuit s'auzim tot lucruri rele când despre unul când despre alt preot maramureșan și nu fără motive. În zilele aceste văzui stampila parohiei gr.-cat. române din Petrova (com. Maramureș), în fruntea cărei comune curat românească stă *Kálmán János* protopop român (?) Pecetea e aceasta: „A petrovai gör. kath. egyházközség pecsétje“. La ce-am ajuns? Oare nu știe dl protopop că limba oficioasă în biserica noastră e cea românească?

Mai departe, ce căuta acum 2—3 ani (și mi se pare și acum) pe zidul școlii gr.-cat. române inscripția „Gör. kath. népiskola“. Frumos dl protopop!?! Poți da mâna cu dl Joódy!

Ne-ar durea mult, dacă despre toate aceste știe dl vicar Tit Bud și din ori-ce împrejurare închide ochii.

Un maramureșan.

— **Volumul de poezii al d-șoarei Maria Cunțan.** D-șoara Maria Cunțan din Sibiu a scos în București un nou volum de poezii. Despre volumul acesta dl N. Iorga, profesor universitar în București, scrie în «Sămănătorul» dela 19 Decembrie următoarele:

D-șoara Maria Cunțan își adună în volum poeziile, sau, mai bine, fiind vorba de cineva care cântă așa de mult pentru sine, care e așa de străină de public, de critice, de ziare, de reviste, de reclamă, de ori-ce zgomot străin, — apar, cine știe cum strănse la un loc, poeziile d-șoarei Cunțan.

CANCELARIA ARCHITECTULUI ROMÂN

IOAN NIGA.

Arad, strada Atzél Péter Nr. 1.
(Lângă Crucea-Albă).

Pregătește planuri și specificări de spese pentru edificii publice și private, primește lucrări în sfera arhitecturii mai înalte, cenzurări, colaudări. Ca specialist în ritul nostru oriental edifică și restaurează biserici în mod artistic, din care cauză o recomandăm îndeosebi d-ilor parochi. Trimite planuri, schițe, specificări și servește în lucrări arhitectonice cu deslușiri gratuite.

Bibliografie.

A apărut de Dr. Augustin Bunea canonic metrop. 1. *Metropolitul Dr. Ioan Vancea de Buteasa* schiță biografică, Blaj 1890, broșură de 41 pag. 20 fil. + 10 fil. porto postal.

2. *Cestiumi din dreptul și istoria bisericii românești unite*, Blaj 1893. Partea I. 269 pag. 8° scrisă de Dr. Alexandru Grama, costă 1 cor. 40 fileri. Partea II. 400 pag. 8° scrisă de Dr. Augustin Bunea, costă 2 cor.

3. *Episcopul Ioan Inocențiu Micu-Klein*, (1728—1751) Blaj 8° mare, 422+XVI pag. Costă 4 cor., (pentru România 5 lei).

4. *Istoria scurtă a bisericii rom. unite cu Roma*, în Schematismul arhidiecesei de A.-Iulia și Făgăraș pe a 1900, costă 8 cor.

5. *Statistica Românilor din Transilvania în anul 1750 făcută de vicarul episcopesc Petru Aron*, Sibiu 1901, costă 1 cor., + 10 fil., porto postal.

6. *Vechile episcopii românești: a Vadului, Geoaagiului, Silvașului și Belgradului*, Blaj 1903 8° 162 pag. Prețul 2 sor., 50. fil., (pentru România 3 lei).

7. *Episcopii P. P. Aron și Dionisiu Novacovici*, sau istoria Românilor transilvăneni dela 1751 până la 1764, Blaj 1902. Prețul 4 cor. 50 fileri (pentru România 5 lei).

8. *Discursuri, Autonomia bisericească, Diverse*. Prețul 5 cor., (pentru România 6 lei).

Aceste cărți să pot procura dela tipografia semin. din Blaj (Balázsfalva) ori dela autorul spendându-se banii înaintea, — ori contra rambursă.

La administrația „Tribunei“ să află de vânzare următoarele cărți:

„La Roma“ de Russu Șirianu	Cor. 2.—	plus	10 fil.	porto
„Povestiri și schițe“ de S. Secula	1.—	„	5	„
„Nuvele“ de Emil Zola	Cor. 0.40	„	5	„
„Școlarul declamator“	„ 0.50	„	5	„
„Vatra părăsită“ I. Slavici	„ 1.50	„	10	„
„Stropi de roană“	„ 1.—	„	10	„
„Aur“ Const. Hodoș	„ 1.50	„	10	„
„Telegrama“ farză în 3 acte	„ 0.30	„	3	„
„Calendarul“ diecesei aradane	„ 0.40	„	10	„
„Carmen Sylva“ de Vojen	„ 1.—	„	5	„

A apărut și se află de vânzare la institutul tipografic „Minerva“ din București următoarele broșuri:

Dureri innabușite de M. Sadoveanu 2 cor.
Șoimii de M. Sadoveanu 1.50 cor.

— Atragem atențiunea asupra anunțului alui Hauer Lajos Arad Pécskai-ut.

— Atragem atenția on. public asupra anunțului lui Igaz Sándor.

— Atragem atențiunea asupra anunțului alui Polák Sándor.

— Atragem atențiunea asupra anunțului alui Altmann Ede.

— Atragem atențiunea asupra anunțului alui Hartman Sándor.

Redactor responsabil: Sever Bocu.
Editor-proprietar: George Nichin.

INSERTIUNI și RECLAME.

Kováts și Novotny

proprietarii restaurantului „Vadászkürt“

Arad, Zrinyi u. 1.

dorește tuturor prietenilor lui, cunoscuților și oaspeților din loc și provincie

An nou fericit! 493

444

Furnisez acasă:

Cărbuni de peatră de Salgó-Tarján pentru 1 fl. 70 cr.

Cărbuni de lemn de fag pentru 2 fl 20 cr.

Lemne de foc mărunțite pentru 1 fl. Câte o sută kilograme.

Comandele sunt a se adresa lui:

ALTMANN EDE

— neguțator de specialitate. —

Arad, Str. Wesselényi Nr. 48.

Prima fabrică aradană de stindarde.

Brunner Béla,
Arad

Piața Libertății Nr. 20. Colțul străzii Forray.
(Palatul contelui Nádasdy.

Confectionează stindarde electorale și pene în cel mai scurt timp posibil și pe lângă cele mai ieftine prețuri.

491 Adresa telegrafică: Brunner Béla, Arad.

TESITS SÁNDOR

proprietarul restaurantului

„la cerbul de aur“

Arad, str. Boczko, Nr. 3. casa proprie.

dorește tuturor prietenilor lui, cunoscuților și oaspeților din

loc și provincie

An nou fericit!

492